

תיאטרון

כל העולם -

בית נושוגעים

ברוך למוסד הסגור, בתיאטרון "בימות", מאת קן קייסי, בעי-בוד דייל ואסרמו ולי סנקוביץ; תירגום: דן אלמגור; בימוי - לי סנקוביץ.

אילו היתה האחות ראשד (עדנה פלידל), אם המחלקה לחולים "מחוננים" במוסד סגור לחולי-נפש, מדברת במיבטא אמריקאי מובהק, בקול גברי וחזרת ללא הרף על הביטוי "אני מזועזעת...". אפשר היה לראות במחזה זה סאטירה חברתית נוקבת על התברכה והשלטון בישראל. בהעדף סממנים אלה נשאר הי מחזה דרמה עזת ביטוי המתחוללת בין כתליו של בית-משוגעים, כשהדמויות המאכלסות אותה הם בכחיתת סמלים מופשטים, שכל אחד מהם מהווה כתב-אישום נגד מימסד כוללני ונגד שליטים מופשטים.

אבל מי שרוצה, יכול בקצת דמיון להשלים את התסר. האחות ראשד היא הגיבורה הראשית של מחזה-ביעותים זה, שנכתב במקורו ככיצירה ספרותית תעודית למחצה, של מי ששימש כאח במוסד לחולי-רוח. היא השליטה הבלעדית על חייהם וגורלותיהם של חולי הנפש הכלואים במוסד. שהי חיים בו מתנהלים כביכול על פי שיטה

"ברוך למוסד הסגור" * כתב אישום

דמוקרטית, בשיתוף עם החולים המכריי עים בענייני יום-יום ברוב קולות. היא חייכנית, שופעת חום ואהבה כלפי ה-חולים כל עוד הם מציינים לה יומלאים אחר הוראותיה.

אבל ברגע בו יעז מישוה להתמרד או לכפור בסמכותה, מאבדת האחות ראשד את צלם האנוש שבה. היא הופכת למיפלצת אנושית המעקרת את מוחם של חוליה כדי שלא יהיו מסוגלים למחשבה עצמאית ולהתבטאות אישית. כאשר מתפרץ אל תוך מוסד סגור זה אופוזיציונר שחצן וקולני בדמותו של מקמרפי (טוביה טבי), מאיים להמר ריד את החולים הצעיינים נגד הרוגותה של הגברת ההקנה, הוא נדון לגורל כל

י מימין לשמאל: עומדים - טוביה טבי ושמשון לב-ארי, יושבים - זישא גולד ויוסי פולק.

עברית מדוברת לא נורמלית

נאת דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה

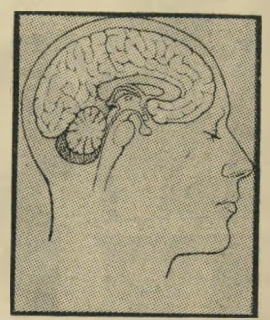
תעשזו הכרה

אני לא מסכים שישכנו אותי

שתישק לי!

אל תברכזי במוח

גימל ש' ז', אישור מן הרופא הצבאי, להיעדרות של יום אחד מן העבודה, בגלל מצב בריאותי לקוי. "הסנדלר הזה נתן לי רק שני גימלים." (נעמי הירשל תל-אביב).

שפריץ ש', צורה מיוחדת של גמירת הטיה, בגבושויות, על פני הקיר החיצון של הבית. (נעמי הירשל, תל-אביב).

שטוחה ת' נ', בחורה בעלת חזה קטן, ש-שזיה שטוחים. "לצאת איתה זה דפיקה לכל הערב. לדבר איתה אי-אפשר, כי היא סתומה כמו בלטה, וגם למוזז אותה אי-אפשר, כי היא שטוחה." (א. ה. חיפה).

כמו שמש ביטוי המציין את כיעורה המירבי של בחורה. (מקורו בביטוי: היא יפה כמו שמש, אי-אפשר להסתכל עליה). "אתה מכיר אותה מהגימנסיה, אז אתה חור-שב שהיא חתיכה. אבל היא כמו שמש." (ד"ר חיים גלאון, רמת-אביב).

הרננות הראשית ש', מוסד עליון להג-שת תלונות מכל הסוגים. "גש לרננות הראשית, אם האוכל לא טעים לך." א: "לא מגיע לי לצאת שוב פעם למי-לואים!" ב: "תפנה לרננות הראשית." (ד.נ. הגליל העליון).

תיד-אל-נפי מקום מרוחק, נידח. (מילולית: "עכוז של הנביא"). "העולים החדשים לא מוכנים לגור בתיו-אל-נפי." (יצחק שביב, נתניה).

חלק-טרונקיל ביטוי משמעותו: עזוב אור-תי במנוחה, הנח לי, הרפה ממני. "כשהוא נידנד לי שאבצע את העבודה, אמר-תי לו: חליק-טרונקיל." (יצחק שביב, נתניה).

שחק בקקה מתבטל, אינו עושה ולא כלום. "כחה רגע, אדוני, ת'לא רואה שאני פה לא משחק בקקה? להיכנס פנימה!" (יצחק כ., תל-אביב).

חפיף ת' ז', מרוגז, שרוי ברוגז, כועס; אדם הנמצא במצב של "ברוגז" עם רעהו. א: "למה מויש עבר בלי להגיד לך שלום?" ב: "הוא חפיף עלי, למה, למה שדחקתי עליו שאני מחורבנת." (מיכתב בעילום שם).

הפריים יונים שיחרר גוים מבטון בדרך פי הטבעת. "א, שתפסיק להפריח יונים, או שתזליק איזה גפרור, ת'שומע?" (מיכתב בעילום שם).

מודר זה הוא תוספת למדון המפורסם של דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וכיטוויים משדחם. הפעם מורכב המדור בודו מהצעות קוראים.

בעיה האינדיאנית. אולם די לשנות את שמו של ציף לאהמד או עבדאללה, כדי להעניק לדמות גם משמעות אקטואלית ולוקאלית.

דמותו של ציף היא גם המעניקה את מימד הפיוט למחזה. בסופו של דבר הוא היחיד הנמלט מהמוסד הסגור שרוב יושביו נמצאים בו מרצונם הטוב וב-הסכמתם.

ההצגה, הבנויה בטכניקה קולנועית כמעט מרגשת ומזועזעת. משחקם המער-לה של יוסי פולק, טוביה טבי ועדנה פלידל, בראש צוות מודרך ביד אמונה, הופך את ההצגה למאורע תיאטרוני חשוב שאין להחמיצו.

חנוצים וניאופים

"מוריס קזנובה", מאת ניל סיני מון, ב, תיאטרון העממי, בעי-בודו ובכימו של יוסי בנאי. אשף ההצלחות של ברודוויי, ניל סיני מון, ודאי לא היה מזהה בקומדיה הישר-ראלית את הקומדיה הבסיסית שלו על "אחרון חמי המוגז". תוך חירות מוחלטת עובד המחזה, תוקן, שונה, שופץ למצי-אות הישראלית ולהווי המקומי. עד לסצינת הסיום אין ה"רמונט" ניכר כלל. ההצגה עומדת בזכות עצמה, כשלי-

סימון מגיעים זכויות היוצרים רק עבור הרעיון הבסיסי של הקונפליקט. סיפור העלילה עוסק בארון מוריס (אברהם מור) בעל מסעדה מזרחית, שר אחרי 23 שנות נשואין, מנסה לבגוד, לראשונה בחייו, ודווקא בדירת אמו. הוא מזמן לשם שלוש נשים שונות, במועדים שונים כמוכן: טרפת גברים חושנית (אלישבע מיכאלי), היפית מופ-רעת ואת אשת ידידו הטוב (אתי גרוטס). נסיונותיו לשגל אותן כדי לחוש את טעם הבגידה, מספקים חומר לשפע של מעמדים קומיים ודיאלוגים עסיסיים ומבדחים.

ידו של הבמאי-מעבד יוסי בנאי, גיי-כרת בכל, החל מהתמליל נוסח ספרה, דרך עגת הדיבור וכלה במאנייריזם של אברהם מור. יותר משהוא משחק את מוריס קזנובה, משחק מור את יוסי בנאי כפי שהיה מציג את מוריס קזנובה. אבל שיטה זו מסייעת למור להחזיק על כתפיו קומדיה שלימה, העלולה למוטט כל קומיקאי מעולה אחר.

הגיגת החמוס-המוציא-ניאופים מגיעה אל סיומה עוד לפני שיורד המסך. לקר-ראת סופו של המחזה החליט מישוה שהסיום האורגני של המחזה אינו מספק, יצר סצינה כפוייה של משחק תופסת ומחבואים, שאינה נדבקת אל המחזה ונראית כלקחה מאלף ואחת קומדיות-סבון אחרות.

ביסודה זו הצגת בידור, שמטרתה לשעשע ולהצחיק את הצופים ככל הי-אפשר ובכל האמצעים. למרות שיש הפרזה באמצעים, ובמקומות מסיימים גלישה מתחומי הטעם-הטוב, הרי מי שבא להתבדר, אינו יוצא מאוכזב.

ציור

גרפיטי

כתרבות כותקדנות

המודמן בימים אלה למרתף צוותא. הר-מועדון לתרבות מתקדמת, עלול לשפוף את עיניו בתמהון. מעל כתלי המסדרונות של המועדון מציצים אליו ציורים הנר-אים במבט ראשון כגרפיטי - רישומי המין והמישגל המופיעים בדרך כלל על דלתות בתי-שימוש ציבוריים.

אלא שהפעם מופיעים אברי הזכרות הזקופים והפתות הפעורים כלועי אריות חדי שיניים, בתוך מסגרות, ממוספרים ומוצגים להערכה ולביקורת.

היכולת הטכנית של אילן דר, 27, צעיר תל-אביבי שזו תערוכתו הראשונה, מר-שימה. הוא שולט ברישומי עפרון ובי-מכחול צבעי המים בצורה המעידה על קפדנות ודייקנות מקסימלית בתיאור הי-דימויים הסוריאליסטיים שלו, הסובבים כולם סביב ציר אירוטי מובהק. דר מושר-פע מאסכולת הריאליזם הפאנסטטי. כש-הטכניקה שלו מאפשרת לו ללכת בדרך זו, אך עולם הדימויים שלו מוגבל עדיין. זהו צייר שצריך לשים אליו לב, תעי-רוכת בוטרי ראשונה זו עשויה לעורר ציפיות לגבי המשך התפתחותו של צייר-שניצוץ של הבטחה מציץ מציווריו.

יגאל דר - רישום ציר אירוטי